

دانشگاه

۴ استاد نمونه واحدهای دانشگاه آزاد در «گفت و گو با فرهیختگان»
 خواستار اصلاح آیین نامه ارتقای اساتید به نفع حل مسائل جامعه شدند

ملاک انتخاب اساتید برتر مقاله محوری یا حل مساله؟!

هفته گذشته همزمان با گرامیداشت روز معلم، واحدهای مختلف دانشگاه آزاد اسلامی شاهد برگزاری مراسم مختلفی برای معرفی و تقدیر از اساتید و اعضای هیات علمی برتر بودند. «فرهیختگان» در این شماره به سراغ تعدادی از این اساتید برتر در واحدهای مشهد، تهران شمال و ابهر رفته و در مورد تفاوت‌های فضای تدریس در دانشگاه آزاد اسلامی با سایر مراکز آموزش و عالی و دغدغه روز و آینده دانشگاه آزاد اسلامی گفت‌وگو کرده است که در ادامه می‌خوانید.

نوری، استاد نمونه واحد ابهر: به آینده دانشگاه آزاد اسلامی خوش بینم

روح الله نوری، استادیار پایه ۱۵ رشته فلسفه دانشگاه آزاد اسلامی واحد ابهر در رابطه با سابقه تدریس خود در محیط‌های دانشگاهی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» عنوان کرد: «حدود ۱۸ سال در دانشگاه‌های مختلف در رشته‌های روانشناسی و فلسفه تدریس داشته‌ام که بخشی از این مدت در دانشگاه آزاد اسلامی بوده است و بخشی دیگر در دانشگاه‌های دولتی. در دانشگاه آزاد اسلامی استان زنجان و استان قزوین بیشترین سابقه تدریس را دارم. «او ادامه داد: «در دانشگاه پیام‌نور و دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره) و دانشگاه آزاد اسلامی هم مدتی تدریس کرده‌ام و هنوز در گروه تاریخ، روانشناسی و دروس عمومی نیز حضور دارم.» نوری در ادامه با اشاره به تدریس در دانشگاه آزاد اسلامی و دیگر دانشگاه‌ها افزود: «به‌طور کلی تفاوت چندانی بین این دو مدل دانشگاه ندیده‌ام، به‌طوری که نظم و ترتیبی که در دانشگاه آزاد اسلامی استان زنجان و قزوین شاهد بوده‌ام به لحاظ حضور به موقع اساتید در کلاس، میزان تدریس و کنترل کلاس توسط مدیران گروه بسیار قابل تمجید بوده است اما در دیگر دانشگاه‌ها بعد از ساعت کاری کمتر کارمند یا مسئولی را می‌دیدید و همین مساله باعث بی‌نظمی در حضور اساتید در کلاس‌ها می‌شد؛ این وجدان کاری استاد بود که در ساعت مشخص شده در کلاس حضور داشته باشد و خارج شود.» این استادیار واحد ابهر عنوان کرد: «به لحاظ علاقه بین دانشجویان دانشگاه دولتی و آزاد تفاوتی نمی‌بینم. دیگر دانشجویان وقتی در کلاس‌های دانشگاه آزاد اسلامی حضور پیدا می‌کنند سطح بالایی دانشجویان آنها را متعجب می‌کند و چندان تفاوت معناداری بین دانشجویان دانشگاه دولتی و آزاد اسلامی وجود ندارد و حداقل من در ۱۸ ساله حضورم در دانشگاه آزاد اسلامی استان زنجان و قزوین این را شاهد بودم.» نوری در ادامه ضمن اشاره به آیین نامه ارتقای اساتید دانشگاه یادآور شد: «به نظر نمی‌رسد آیین نامه‌ها در دانشگاه‌ها متفاوت باشند اما در برخی جزئیات ممکن است تفاوت‌های اندکی نیز داشته باشند. من چندان از آیین نامه ارتقای دانشگاه دولتی اطلاعی ندارم اما حدس می‌زنم بسیار به هم نزدیک هستند.» او در پایان با اشاره به چشم‌انداز آینده دانشگاه آزاد اسلامی در سال‌های پیش‌رو گفت: «به آینده دانشگاه آزاد اسلامی بسیار خوش بین هستم، این را بدون تعصب و با توجه به مدیران جدیدی که در این دانشگاه حضور پیدا کرده‌اند عنوان می‌کنم، چرا که عزمی برای این بردن ازم گسیختگی‌ای که دانشگاه در آن گرفتار شده بود می‌بینم، البته از آن طرف هم در سال‌های اخیر با رشدی بسیار در دانشگاه‌های غیرانتفاعی و دیگر دانشگاه‌ها روبه‌رو بودیم. دانشگاه آزاد اسلامی همچنان توانسته است در تمام مراحل ارزیابی در انتخاب دانشجویان، مدیران دولتی و غیردولتی به خوبی بدرخشد و امیدوارم مدیران جدید دانشگاه آزاد اسلامی در بحث ادغام و چابک‌سازی واحدهای کوچک در واحدهای بزرگ‌تر تلاش بیشتری کنند، چرا که داشتن یک واحد با توان بالا بهتر از سه یا چهار واحد با توان کم‌در یک منطقه است.»

طیسی، استاد نمونه واحد مشهد: لزوم اصلاح آیین نامه ارتقای اساتید

محسن طیسی، دانشیار گروه معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد است که بر معماری اسلامی تمرکز کرده و روی جنبه‌های مادی، فیزیکی، تکنولوژیک، مرمت و مسائلی از این دست کار می‌کند. او تدریس را از دانشگاه سیستان و بلوچستان آغاز کرده و پس از آن در دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد به عنوان عضو هیات علمی مشغول به فعالیت شده است و به جز دانشگاه آزاد اسلامی در دانشگاه‌های مختلفی مانند دانشگاه امام رضا (ع)، دانشگاه اقبال و دانشگاه خيام تدریس کرده است. طیسی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» در مورد فضای تدریس در دانشگاه آزاد اسلامی اظهار کرد: «در ظاهر ماموریت همه موسسات آموزش عالی یکسان است، به این شکل که زمینه تحصیلات عالی را برای فرزندان این مرز و بوم فراهم کنند. دانشگاه‌های دولتی با توجه به اعتبارات دولتی نحوه پذیرش دانشجو و هیات علمی متفاوتی دارند.» وی ادامه داد: «هرم تشکیل دهنده اعضای هیات علمی در دپارتمان‌های مختلف نشان می‌دهد ما محدود یک دهه در پرورش استادان عقب‌تر هستیم و باید روی این موضوع کار کرده و این هرم را اصلاح کنیم. در دانشگاه آزاد اسلامی اساتید خوب و چهره‌های بین‌المللی داریم که تعداد آنها باید تقویت شود.» طیسی پیشنهاد بازنگری در فرآیندهای ارتقای اساتید را مطرح کرد و ادامه داد: «ما آیین نامه مشخصی برای ارتقای استادان داریم. هیات‌میزه‌های دانشگاه‌های دولتی در محل دانشگاه خودشان تشکیل می‌شوند و در خصوص ارتقای اساتید تصمیم‌گیری می‌کنند.» استاد نمونه واحد مشهد با تاکید بر لزوم اصلاح آیین نامه ارتقای اساتید خاطرنشان کرد: «فرآیند ارتقای اساتید در دانشگاه آزاد اسلامی همانند هفت‌خوان رستم است. به این صورت است که پس از تصویب گروه و دانشکده، واحد ارتقای یک استاد را تصویب می‌کند. پس از تصویب مجدد آن در استان، پرونده به کمیسیون تخصصی می‌رود و در صورت تصویب آن در نهایت در هیات‌میزه دانشگاه مورد بررسی قرار می‌گیرد.» عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی افزود: «یکی دیگر از مشکلات اصلی این است که اساتیدی که در کمیسیون تخصصی و هیات‌میزه خصوصا در رشته‌های معماری و شهرسازی از مجموعه وزارت علوم هستند، آشنایی چندانی با فضا و شرایط دانشگاه آزاد اسلامی ندارند. از طرفی می‌بینید دانشگاه آزاد اسلامی نشریات علمی دارد و گرید علمی و پژوهشی به یک مقاله می‌دهد ولی کمیسیون تخصصی چشمش را روی آن می‌بندد و امتیازی به این مقالات نمی‌دهد. این وضعیت سخت‌نهایت بی‌انصافی است، اساتید مشغول به کار هستند اما نسبت به نمونه‌های مشابه در دانشگاه‌های دولتی عقب‌ترند.» طیسی در خصوص راهکارهای حل این مشکل گفت: «یکی از راهکارهای قابل پیشنهاد حل این مساله اضافه شدن چند نفر از استان‌های مختلف در کمیسیون‌های تخصصی است. البته نمی‌شود به این یک مورد اکتفا کرد و باید برای این موضوع راهکارهای مناسبی اندیشیده شود تا شهرستانی‌ها ضرر نکنند.» وی در خصوص آینده دانشگاه آزاد اسلامی گفت: «برنامه دکتر طهرانچی که در سفر به بعضی استان‌ها تشریح کردند، برنامه بسیار خوبی است؛ اینکه ما حوزه‌های تخصصی را جدا کنیم، یک دانشگاه شبکه‌ای به وجود بیاوریم و از تمام پتانسیل موجود در دانشگاه آزاد اسلامی بنا به ماموریت استفاده کنیم. این پتانسیل علمی اگر به شکل شبکه‌ای عمل کند همه در یک قالب مشخص باشد، اساتید امکان کمک به سایر همکاران خود را دارند.» عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی اظهار کرد: «برنامه‌های جدید دانشگاه نیازمند اطلاع‌رسانی قوی است. ما عملا اطلاعات زیادی در رابطه با اتفاقات جدید نداریم که نیازمند اتخاذ تمهیداتی است تا تبیین لازم در خصوص این موارد صورت گیرد. از طرف دیگر فراخوان پیشنهادات در خصوص ایجاد شبکه دانشگاهی دانشگاه می‌تواند ایده‌های اساتید و اعضای هیات علمی را پیرامون این اتفاق ویژه جمع‌آوری کند.» طیسی در پایان گفت: «امیدوارم توانایی و پتانسیل ایجاد دانشگاه ویژه هنرهای اسلامی را در مشهد به صورت تخصصی و حرفه‌ای داشته باشیم.»

ادامه از صفحه ۳

وی اظهار داشت: «از اسمال معلمان فرهیخته و الگو در عرصه آموزش و پرورش دانشگاه آزاد اسلامی در سطح کشور شناسایی و معرفی خواهند شد و علاوه بر تجلیل از این معلمان، ویژگی‌ها و خصوصیات تعلیمی و تربیتی این معلمان الگوسازی و نشر داده می‌شود و یک مراسم محتوایی با برگزیدگان سما که ستارگان تحول در آموزش و پرورش خواهند بود، برگزار خواهیم کرد.»

پیگیری اجرای سند تحول آموزش و پرورش

علیرضا منطری توکلی، معاون آموزش‌های عمومی و مهارتی دانشگاه آزاد اسلامی نیز در این گردهمایی گفت: «ایده برگزاری این مراسم را دکتر طهرانچی مطرح کرد و پیشنهاد داد مراسم گرامیداشت روز معلم در قالب گردهمایی سراسری معلمان سما برگزار شود و از هریک از استان‌ها، یک معلم مدارس سما به طور جدی پیگیری خواهد شد.»

منطری توکلی تاکید کرد: «براساس سیاست‌های دکتر ولایتی و رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، مدارس سما باید از لحاظ علمی و آموزشی در صدر باشند، اما در عین حال اولویت ما در کنار ارتقای فعالیت‌های علمی و آموزشی، تقویت

متین، استاد نمونه واحد تهران شمال: پتانسیل اساتید دانشگاه آزاد با دولتی برابر است

لاله فرهنگ متین، مدیرگروه فیزیک دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال و مدیر برنامه‌های علمی با محوریت پدافند غیرعامل، فارغ التحصیل دکتری فیزیک دانشگاه الزهرا (س) در گفت‌وگو با «فرهیختگان» در ابتدا با اشاره به سابقه تدریس خود گفت: «از سال ۸۳ با دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال فعالیت خود را آغاز نموده‌ام و در سال ۸۶ بعد از فارغ التحصیلی در مقطع دکتری بصورت تمام وقت فعالیت آموزشی خود را در واحد تهران شمال ادامه داده‌ام. متین در ادامه عنوان کرد: «در سال‌های ۸۹ و ۹۴ به عنوان پژوهشگر نمونه مورد تقدیر قرار گرفتم و همچنین به غیر از فعالیت در حوزه‌های آموزشی و پژوهشی، در زمینه‌های فرهنگی از سال ۹۱ مسئولیت بسیج اساتید دانشکده علوم پایه و در سال ۹۳ قائم مقامی بسیج اساتید واحد تهران شمال را عهده‌دار شدم.» او با اشاره به سابقه تدریس در دانشگاه الزهرا (س) در دوران تحصیل همزمان در مقطع دکتری افزود: «در این دانشگاه

برای دانشجویان فیزیک نیمه‌حضور تدریس داشتیم که تا سال ۸۵ ادامه پیدا کرد اما منحصرا پس از استخدام در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، تدریس در دانشگاهی دیگر را نپذیرفتم مگر ارائه طرح پژوهشی برون دانشگاهی با حضور در همایش‌های عملی برای ارائه مقاله مشترک.» استاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال در ادامه با اشاره به تفاوت‌ها و مزیت‌های تدریس و تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی و دیگر دانشگاه‌ها یادآور شد: «چون از مقطع کارشناسی تا دکتری در دانشگاه‌های دولتی الزهرا (س) و شیراز حضور داشته‌ام و سابقه تدریس در دانشگاه دولتی و آزاد اسلامی نیز دارم به‌خوبی درک کرده‌ام که در کیفیت آموزشی سطح استنادی که در دانشگاه آزاد اسلامی حضور دارند با پتانسیل‌های دانشگاه‌های سراسری برابری می‌کند و آن چیزی که تفاوت دارد بسترهای آموزشی است و به تدریج امکانات آموزشی نیز رشد کرده‌اند؛ به‌طور مثال همین واحد تهران شمال به لحاظ امکانات آزمایشگاهی و پژوهشی وضعیت مطلوبی دارد.»

او ادامه داد: «گسترده‌گی و پراکندگی دانشگاه آزاد اسلامی در کشور و خصوصا در استان تهران یک مزیت است که دانشجویان در هر نقطه از استان یا شهر محل زندگی می‌توانند به راحتی در دانشگاه حاضر شوند و از تمام امکانات یک دانشگاه کامل استفاده کنند.»

متین در پایان با مثبت دانستن چشم‌انداز دانشگاه آزاد اسلامی در آینده نزدیک افزود: «رویکرد دانشگاه آزاد اسلامی از زمان حضور مدیران پرتلاش و خصوصا دکتر طهرانچی و راه اندازی طرح پایش چشم‌انداز روشنی به دانشگاه حل مساله دارد و در دانشگاه باعث رونق شده است.»

عرب، استاد نمونه واحد تهران شمال: اختیارات اساتید دانشگاه آزاد در حد مطلوبی است

بهروز عرب، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال و فارغ التحصیل دکتری مکانیک طراحی کاربردی در سال ۹۲ از دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی است. وی سابقه تدریس در دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی، دانشگاه مالک‌اشتر و دانشگاه علمی-کاربردی را در کارنامه خود دارد. عرب هم‌اکنون مدیر ارتباط با صنعت واحد تهران شمال است. عرب در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره فضای تدریس در دانشگاه آزاد اسلامی گفت: «در چند سالی که در دانشگاه آزاد اسلامی تدریس داشتم احساس کردم دانشجویان به لحاظ فکری در فعالیت‌ها استقلال بیشتری نسبت به دانشجویان دانشگاه‌های دولتی دارند. بسیاری از دانشجویان هزینه تحصیل را خودشان پرداخت می‌کنند و همین باعث شده با انگیزه و تلاش بیشتری درس بخوانند، فعالیت کنند، با ارائه ایده‌ها مشارکت کنند و خیلی اوقات همین ایده‌ها به موفقیت‌های خوبی رسیده است.» وی تصریح کرد: «دانشگاه آزاد اسلامی در سال‌های

اخیر بیشتر به پژوهش اهمیت داده که باعث ایجاد فضایی برای طرح ایده‌های دانشجویان شده و امکان پرورش ایده‌ها در مراکز رشد و سراها را فراهم آورده است.» عرب ادامه داد: «در دانشگاه‌های دولتی با توجه به فعالیت‌های پژوهشی به اساتید گزنت تعلق می‌گیرد. در دانشگاه آزاد اسلامی عمدتاً بحث طرح پژوهشی بود که هر استاد می‌تواند در دوران خدمت خود تعدادی طرح را به تصویب برساند و بودجه آن را از دانشگاه بگیرد. این موارد آن هم وجود دارد اما در رویکرد جدید دانشگاه این طرح‌ها به سمت ماموریت‌گرا شدن پیش می‌رود.» وی ادامه داد: «در حال حاضر واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی با توجه به تخصص اعضای هیات علمی و سوابق و موقعیت جغرافیایی عهده‌دار چند ماموریت شدند. تصور می‌کنم امتیازات خاصی برای اساتیدی که هم‌راستا با این ماموریت‌ها گام بردارند، در نظر گرفته خواهد شد.» عرب به ایجاد سراها در دانشگاه آزاد اسلامی هم اشاره کرد و گفت: «اختیار تام به اعضای هیات علمی و مسئولان دانشگاه داده شده تا هرگونه فعالیتی که امکان رسیدن به نتیجه مطلوب و موفقیت دارد را در قالب سراها، آسان‌تر و با درگیری کمتری با قید و بندهای قوانین حاکم در نظام آموزش عالی تحقیقات خود دنبال کنند.» استاد نمونه واحد تهران شمال در خصوص آینده دانشگاه آزاد اسلامی خاطرنشان کرد: «گناه ما به آینده دانشگاه آزاد اسلامی روشن است. تحولاتی که در یکی دو سال گذشته رخ داده است این را نشان می‌دهد. عزم جدی در راس هرم دانشگاه وجود دارد تا دانشگاه آزاد اسلامی از یک مرکز آموزشی و تربیت فارغ التحصیلانی که پیش‌تر مهارت چندانی هم نداشتند به سمت دانشگاه پژوهش‌محور و کارآفرین حرکت کند و خروجی آن افرادی باشند که مهارت خاصی دارند و به جای حل مسائل پژوهشی صرفا انتزاعی که با هدف تولید مقاله بود، مشکلات جامعه را حل کنند.» عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، طرح پایش را به عنوان یکی از نشانه‌های حرکت دانشگاه به سمت پژوهش محوری معرفی کرد و گفت: «طرح پایش، پلتفرمی یکپارچه است تا اساتید امکان دسترسی به موضوعات در حال پیگیری توسط واحدهای مختلف را داشته باشند و هر کسی در هر زمینه‌ای که می‌تواند خدمت کند، شاید یک مدت طول بکشد تا اعضای هیات علمی خود را با شرایط جدید وفق بدهند، باید بسترسازی صورت بگیرد و انگیزه‌های لازم برای اساتید ایجاد شود.» وی یکی از مهم‌ترین راهکارهای ایجاد انگیزه را اساتید را اصلاح قوانین ارتقا بین کرد و افزود: «آیین نامه ارتقای اساتید در حال حاضر مبتنی بر تولید مستندات علمی است، مانند نوشتن کتاب و مقاله؛ باید امتیازاتی برای اساتیدی که در راستای حل مشکلات جامعه قدم می‌دارند قائل شوند. اگر در سطح اعضای هیات علمی این اصلاح صورت بگیرد، به سایر قسمت‌های دانشگاه هم تسری خواهد یافت.»

وی ادامه داد: «مدارس عالی مهارت یکی از کارهای ابتکاری دانشگاه آزاد اسلامی است که می‌تواند در کنار آموزش‌های آکادمیک، تخصص و مهارت نیز به دانشجویان بیاورزد. براین اساس مدرسه عالی مهارت بازار سرمایه پس از ماه مبارک رمضان در مشهد راه‌اندازی می‌شود.» سروری مجد افزود: «فعالیت‌های این مدرسه عالی مهارت زیر نظر دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد خواهد بود و دانشجویان رشته‌های حقوق، مدیریت مالی، حسابداری، اقتصاد و رشته‌های مرتبط با بازار سرمایه می‌توانند در این مدرسه پذیرش شوند و در محیط کارگاهی آموزش ببینند.» رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان خراسان رضوی خاطرنشان کرد: «دومین مدرسه عالی مهارت دانشگاه آزاد اسلامی استان خراسان رضوی نیز با محوریت حقوق و امور قضایی که یک شعبه آن هم در تهران راه‌اندازی شده است، به‌زودی ایجاد خواهد شد.» در پایان این مراسم از ۱۰ نفر از اساتید برگزیده و پژوهشگران دانشگاه آزاد اسلامی تجلیل شد.

اسامی اساتید برگزیده به این شرح است: «ابوالقاسم داودنیا گروه شیمی، مجید میرصربایی گروه علوم پزشکی، محسن طیسی گروه معماری، سعید بلوچیان گروه برق، رجب‌زاد، مدیرگروه علوم قرآن و حدیث، مهرداد جلالی گروه کامپیوتر، علی باقرزاده گروه کشاورزی، محمود قربانی گروه مدیریت آموزشی، طاهره ختمی نجفی گروه مامایی و ساناز سعیدی مفرد گروه معماری.»

مراسم گفت: «رشد و تعالی انسانی در دوره جدید دانشگاه آزاد اسلامی مورد تاکید جدی مدیران این دانشگاه قرار گرفته و مدارس سما به عنوان یکی از این محیط‌های رشد تعالی، وظایف سنگینی برعهده دارند که با رهنمودهای دکتر ولایتی و دکتر طهرانچی، برنامه‌های جدیدی در مجموعه مدارس سما و مدارس عالی مهارت به عنوان یکی از افتخارات این دانشگاه طراحی شده است.»

راه‌اندازی مدرسه عالی مهارت بازار سرمایه در مشهد

همچنین آیین تجلیل از مقام والای استاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد با حضور دکتر محمد مهدی طهرانچی رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، علیرضا منطری توکلی معاون آموزش‌های عمومی و مهارتی، بابک نگاهداری سرپرست معاونت تحقیقات، فناوری و نوآوری، علی سروری مجد رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان خراسان رضوی، سعید آزادیان دستیار ویژه رئیس دانشگاه آزاد اسلامی و جمعی از اساتید و مدیران واحد مشهد برگزار شد.

در این مراسم رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان خراسان رضوی با اشاره به برنامه‌های دانشگاه آزاد اسلامی در حوزه تعلیم و تربیت و مهارت‌آموزی اظهار داشت: «اشتغال فرزندان یکی از دغدغه‌های خانواده‌هاست، براین اساس تأسیس مدارس عالی مهارت در کنار آموزش‌های آکادمیک در دست‌ورکار دانشگاه آزاد اسلامی قرار گرفته است؛ چرا که اکنون بسیاری از جوانان پس از فارغ التحصیلی به دلیل نداشتن تجربه کاری با مشکل اشتغال مواجه هستند.»